

alii, quorum ipse meminit. Meum tamen ad-
diderim pro hac opinione suffragium de-
sumptum ex facris litteris, quod forsam per-
cupide audient illius sententiae propugnato-
res, & gratulandi excipient.

610 Apud Regium Vatem illud habes Pf.

Pf. 44. 14.
Probatur
Virginis
Beatusudo,
qua perfusa
est in puncto
suae concep-
tionis.

44. 14. *Omnis gloria ejus filia Regis ab initio.*
Certè tota in eo Psalmo illius Reginae de-
scriptio ad caelestem ejus gloriam à plerisque
Patribus refertur, tam ab us, qui de Ecclesia
universim interpretantur, Eusebio Caesari. in
Psalms, Caesario Arelat. Homil. 1. & aliis;
quàm ab illis, qui Virginis Deiparae assump-
tionem praedictam fuisse exponunt. Cujus sen-
tentiae sunt S. Athanas. in Ser. de S. Deipara,
S. Ildophon. Ser. 1. de Assumptio. Pfellus 1. 7.
in Cantica, Arnoldus in tract. de laud. B.
Virg. Hugo Victor. lib. 2. eruditio. Theolog.
c. 125. S. Petr. Dam. Ser. de Assupt. S. Thom.
& Hugo Carenfis in hunc Psalm. Si enim
Deiparae jam assumptae, atque à dextris spon-
si in caelo astantis gloria describitur, cum Psal-
tes dicat hanc eandem gloriam à principio
Conceptionis ipsius reginae extitisse, expres-
sum sibi testimonium nacti videbuntur, quo
suam adstruant opinionem. Illud ergo efficio,
hanc eandem gloriam à principio conceptus
Mariani extitisse. Etenim pro illis, *Omnis
gloria ejus filia Regis ab initio*, sic efferas pro-
prie ex Hebraeo; *Omnis*, vel *tota*, vel *omni-
moda gloria ejus filia Regis ab exordio, ab
initio*, vel *principium*, seu *exordium ejus*. Nam
Hebraica vox, quam LXX. Vulgatae editio-
nis nostrae reddunt *ab initio*, est *panim*, sive
panim, addito pronomine affixo foeminino n.
Porro hanc eandem vocem, idemmet LXX.
Vulgatae nostrae editionis in Pf. 101. 26. inter-
pretantur *initium*: *Initio tu, Domine, terram
fundasti*. S. Hieron. *ab initio*. S. August. *in ini-
tio*. Quod Apostolus ab Hebraeos 1. 10. legit:
In principio, Domine, terram fundasti. Et
Isaie 41. 26. *Quis annuntiabit ab exordio, ut
sciamus, & à principio?* Job. 42. 11. *Qui no-
verant eum prius*. LXX. à primo scilicet tem-
pore, vel à principio. En qua ratione, omnis
caelestis beatitudinis gloria, qua modo fruitur
in caelis Deipara, à primo conceptionis mun-
dissimae exordio, seu principio, coepta sit.

Hebræ. 1.
10.
Isai. 41. 26.
Job. 42. 11.

Probatur ex
Cap. 4. 8.

611. Hoc Reginae Deiparae principium
sponsus certè spectasse videtur, cum illam a-
mantissimis verbis ad Beatitudinis coronam
invitaret Cant. 4. 8. *Veni de libano sponsa mea,
veni de libano; veni, coronaberis de capite A-
mana, de vertice Sanir & Hermon*. LXX. pro
de capite Aman, vertunt, à principio fidei,
nempe conjugalis adulterium nescientis. He-
braicè pro *vertice*, idem nomen subest, quod
LXX. vertunt *principium*. Sanir autem *no-
vitatem* significat; Hermon *consecrationem* so-
nat; unde efferas: *Veni à principio novitatis,
& consecrationis*. In ipso enim conceptionis
momento se ipsa Deo noviter dedicavit spon-
so, cui fidem sponsalitam inviolatam perpe-
tuo praestitit. Hebraicè pro *coronaberis*, est
beaberis. Ad gloriosam Beatitudinis coronam
invitatur, quae coepit in ipso Conceptionis ex-
ordio, seu principio: *omnis enim gloria ejus
à principio*. Caeterum, si haec non arrideant,
illud saltem ex iis testimoniis effici reor, om-
nè caelestis Reginae gloria, qua potitur in coe-
lo, & quam tantopere commendat Ecclesiae
Patres, à principio suae Conceptionis ema-
nasse; immensum illum Beatitudinis cumulum,

Marianae immunitati prorsus ascribendum;
ut optimo optimus finis adnectatur. Nimi-
rum omnis arboris felicitas, trunci, foliorum,
ramorum, florum, fructuumque ubertas, at-
que suavitas, à primo arboris semine depen-
det, uti praclare admonuit S. Maximus in
Serm. de Assumptione, cujus initium est,
Cum aliquid dilectissimi. Et hoc illud esse
videtur, quod S. Epiphanius scitè pronun-
tiavit Serm. de Laud. Virg. postquam mult-
tis Marianam praeservationem docuit: *Quid
dicam? & quibus verbis explicabo gloriam ra-
dicibus fundatam?* Hoc est, à primis Maria-
nae originis ortam radicibus.

Gloria Dei.
para radici-
bus fundata.
S. Epiphan.

SECTIO XXII.

Deipara in suo Conceptu simulatrix extitit aeternae
divini Verbi generationis.

612 ID probant illa Ecclesiastici verba, *Ego
ex ore Altissimi prodivi primogenita ante
omnem creaturam*: cum de utraque, &
Christi, qua Deus est, & Mariae generatione
intelligantur, juxta superius dicta. Ut verò
praefixo argumento splendorem conciliemus,
praemittenda est generationis divinae essentia
ab Scholasticis tradita cum S. Thoma 1. p. q.
27. a. 2. *Est origo viventis à vivente, à Principio
conjuncto in similitudine naturae divinae*. Ita se
omnino habet aeterni Verbi generatio: pro-
cedit enim ut vivens à vivente, ex ore nempe,
seu intellectu Patris, uti à principio vivente,
& conjuncto, evaditque suo simile genitori in
eadem natura divina. Similis planè huic di-
vinæ generationi extitit Mariae conceptus;
quae de se ipsa affirmat, *ex ore Altissimi prodivi-
tae*, ita Deo genitori similis, ut verè ejus *prim-
ogenita* nometur, ante omnem aliam creatu-
ram. Atque in primis, processisse Deiparam ut
vivente à vivente; ut viventem, inquam, di-
vinæ gratiae vitæ à Deo totius gratiae scaturi-
gine, statuit Dionysius Alexandrinus in Epis-
tola illa contra Paul. Samosatenum, dum B.
Virginem appellat *unam, & solam filiam vitæ*.
Quali ipsa locum habeat neminè: reliqui enim
naturæ ipsa sumus filii *iræ*, ut testatur Paulus
ad Rom. 5. *Et unius delicto omnes mortui sum-
us*; atque adeò per peccatum mortui, ut
mortui, à mortuo principio originem trahimus.
Una autem, & sola Virgo filia vitæ: quae vitali
gratiâ vivens à vivente Deo processit. Forsam
hoc illud, quod Deipara de se ipsa praedicat
apud Salomonem Proverb. 8. 35. juxta LXX.
translationem, qui pro illis, *Qui me invenerit,
inveniet vitam*, efferunt; *egressiones vel proces-
siones meae, egressiones, seu processiones vitæ*.
Dum enim conciperetur, dum nasceretur,
dum in caelum ingrederetur, gratia illi co-
mes fuit, quae vitam animæ impendit: tunc
praesertim in egressu de nihilo ad esse in suo
immaculato conceptu; qui omnino extitit vi-
talis egressio, seu processio vitæ; dum reli-
quos Adæ filios ex nihilo ad esse exeuntes
mors ipsa comitetur.

Generatio-
nis divinae
essentia pra-
missitur.
S. Thom.

Processit
Deipara ut
vivens à vi-
vente.

Rom. 5.

S. Diony-
Alexan. in
Epist. con-
tra Pau. Sa-
mosatenum
Prov. 8. 35.

613 Illud in Abrahami historia, Jesu &
Mariae progenitoris observatione dignissimum
hic expendo: quòd ubi Dominus, praescrip-
tâ circumcissionis lege, originalem culpam in
Abraham, ejusque familia prorsus abolen-
dam edixit, statim illum Deiparae avum con-
stituit, hoc est, ex Abram, aucto nomine,
Abraham nuncupavit, Genes. 17. 4. Magnum
extitit

extitit incrementum proavo, quod magnorum
nepotum, Mariae & Jesu progenitor consti-
tueretur, ac praedicaretur: magno igitur au-
ctario illius nomen merito cumulatur; ut qui
Abram fuerat, jam inde, post tantam annun-
tiationem proneptum, Abrahamus nuncuparetur,
& qui immunem Mariam, tanquam *fi-
liam vitæ*, esset procreaturus, circumcilionè
contra originalem culpam percepisset. Sed in
ipso nominis augmento ipsissimam Mariam in-
textam licet animadvertere. Si enim *Abraha-
mi* etymologias evolvas, atque compositum
vocabulum disquisitiùs interpreteris; *Abra-
ham* perinde est, atque *Pater excelsae*, vel *su-
blimis*, aut *eximia*, sive *selectae*, aut *separatae
Matris magnae*, quae verè *una & sola vitæ filia
su*. Non enim plebeiae cujuscumque literæ au-
ctarium Abrahamus habuit, sed nobilissimæ,
sed vitalis ex divini nominis *Jehovah* de-
cerptae; quae *vitam* significat, auctore S. Am-
brofio in Psalm. 118. Octionario 5. ut tanta
scilicet littera n, ha tanquam locupletissimo
pignore, certior fieret Abrahamus, promissam
nepitum viablem extitit, neque in com-
munem caeterarum mortem concipiendam,
sed in caelestem gratiae vitam, ut sic ejus ori-
go, seu conceptio esset viventes à vivente.
Vide supra dicta à numero 403.

614 Rursus, principium conjunctum in ge-
neratione divina, est ipsa natura divina, quae
una est in Patre, & Filio. Expende, obsecro,
quàm sit Virgo cum suo principio conjuncta.
Etenim Deiparae principium, à quo ipsa est,
Deus ipse extat. Proinde appellatur à S. Da-
mas. Orat. 1. de Nativ. *Gratiarum pe-
lagus, tota pulchra, tota Deo propinqua*. Et S.
Bonaventura Serm. 2. de Virg. Maria sic con-
sonat: *In tantum Deo proxima fuit, tantaque
sanctitate resplenduit, & sic in summo honorum
omnium culmen obtinuit, ut creatura aliqua
non juncta Verbo, nec perfectior, nec majoris
boni capaxior sit*. Ab Andrea Jerofolym. Ser.
2. de Annunt. vocatur *Virgo prima natu-
ra proximè accedens ad Deum* opificem omnium
gratiarum. Conjunctum divinum Numen crea-
turis, quae in ipso vivunt, moventur, & sunt;
conjunctus adhuc per gratiam, & per visio-
nem beatam justis & beatis. Verum nulli mag-
is conjunctus Deus, quam suae Matri, vel
à puncto suae Conceptionis: concipiebatur
enim ut *prima natura proximè accedens ad
Deum*. Quae arctior conjunctio identitate ip-
sa? Audi S. Petrum Dami. Serm. 1. de Nativ.
*Hic taceat & contremiscat omnis creatura, &
vis audeat aspicere tantæ dignitatis, ac dignatio-
nis immensitatem. Dominus tecum, inquit Ar-
changelus. Habitat in Angelis Deus, sed non
cum Angelis, quia cum illis ejusdem non est
essentia: habitat Deus in Virgine, habitat cum
illa, cum qua unius natura habet identitatem*.
En conjunctionis fastigium, unius nempe na-
turae identitas, ad quam sola evecta est Dei-
genitrix Virgo: cum Christum verum Deum,
& hominem genuerit ex proprio corpore, &
sanguine. Ad hanc verò conjunctionem res-
piciebat Deus, hanc ipsa Virgo à prima sua
creatione praereferat: quia semper Mater,
semper Deiparam se praestitit, Deigenitricem
sefe exhibuit, ab illo temporis articulo pro
Matre Dei habita, Materno honore concepta
& accepta, anticipatae gratiae privilegii præ-
cultæ, & praestonestata, ut summi Doctores
S. Chrysol. contestantur; S. Chryfologus praesertim Ser.

Principium
conjunctum
à quo Virgo
fuit, Deus
ipse est.

S. Damas.

S. Bonav.

Andr. Ierof.

Nulli magis
conjunctus
Deus quam
sua Matri,
nam per
quandam
identitatem
conjuncta.
S. Petr.
Damian.

Mater Dei
fuit Deipara
vel à puncto
suae concep-
tionis.

146. *Aut genitrix quando non, qua secularum
generavit Auctorem?* Et paulò post: *Maria Ma-
ter vocatur, & quando non Maria Mater?* Igi-
tur si semper Dei Mater, si Genitrix nunquam
non; profectò in prima etiam creatione, & pu-
rissima generatione illud praese tulit principium
conjunctum, illam cum Deo ipso identitatem,
quae est conjunctionis apex. Huc spectasse visus
est S. Petrus Damian. Ser. 2. de Nativ. *Beata
Virgo Maria, licet generosa sit Patrum stirpe
progenita, ab illo tamen trahit amplioris excel-
lentiae genus, qui de illa est novo nascendi ge-
nere procreatus*. Quasi dicat: Quia Mater Dei
est, ipsa Dei ipsius filia est, quae ab ipsomet Deo
procedit excellentiori ratione, uti à principio
conjunctissimo per Maternitatis identitatem.

S. Petrus
Damian.
Deipara,
quia Mater
Dei est, Dei
quoque est
filia.

615 Jam ergo, haec Deipara à Deo pro-
cessio est planè *in similitudinem naturae divinae*.
Expressam enim, & vividam praese tulit in
suo purissimo conceptu, Dei ipsius imaginem;
illam nempe, ad quam Adamus, & Eva con-
diti sunt in justitia & sanctitate quasi ex ore di-
vino prodeuntes, uti Dei filii: illam utique
per originale peccatum deformatam, & obcu-
ratam; illam & in Christo, & in Maria refor-
matam, & restitutam nobiliori modo, tota di-
vinæ artis potentia. Quod signatissimè offen-
dit S. Georgius Nicomedienfis Episc. de Præ-
sentat. B. Virg. c. 12. ubi sic ipsam alloquitur:
*Tu prima imaginis obscuratam speciem restitui-
sti in suam pulchritudinem*. Vide dicta supe-
rius Sect. 20. num. 512. & quae diximus Sect.
21. a. n. 523. de imagine, & similitudine Chri-
sti, ad quam B. Virgo fuit condita: simillima
enim Filio extitit in eximia divinarum perfe-
ctionum imitatione: cum autem Filius ex vi
suae generationis evadat aeterno Parenti per-
similis, & ut absolutissima ejus imago; sit in-
de Deiparam simili ratione processisse ex Dei
ore, Deo simillimam in divinis perfectioni-
bus. Adde dictis in relatis locis pulchra S.
Bernardi verba. Sermone super *signum mag-
num*; ubi ita: *Vehementer nobis vir unus, &
mulier una nocuere; sed gratias Deo per unum
nihilominus virum, & mulierem unam, omnia
restaurantur*. Sic nimirum prudentissimus, &
clementissimus artifex quod quassatum fuerat
non confregit, sed utilius omnino refecit, ut no-
bis novum formaret Adam ex veteri, & Evam
transfunderet in Mariam. In eadem qua nos,
versabatur pius Abbas, ratione ex imagine,
& similitudine divina deducta. Eleganti au-
tem metaphora à fusoria arte petita rem ex-
plicuit. Quemadmodum enim statuas injuria
quavis detritas, ac deformatas, ex eodem
aere fusores revocant, & refingunt; ita sum-
mus artifex, inquit Bernardus, decurpatam in
Adamo imaginem, longè in Christo pulchri-
orem restituit: formam item divinae naturae
in Eva detritam, longè illustriori operis, ac
manipretii aestimatione, in Marianam efforman-
dam refudit, multoque pulchriorem divinitatis
vultum expressit. Quod eo consilio factum,
ait Bernardus, ut Christus, & Maria instaura-
rent omnia, quae Adamus & Eva perdiderant:
quia verò ex his prima fuerat divina similitudo,
hanc renovatam perspicuè intelligit, cum ima-
gines divinae naturae veteres in Christum, &
Mariam refutas, ac reformatas docet. Preme-
ex hac Bernardi luce illud Proverb. 8. 23.
*Ab aeterno constata sum constans in morem
imaginis*: de quo supra ea Sectione 20. n. 522.

Deipara, in
similitudi-
nem naturae
divinae con-
cepta.

S. Gregor.

S. Bernat.

Forma divi-
nae naturae in
Adamo, &
Eva detrita
ac deforma-
ta, in Chri-
sto, & Dei-
para refun-
ditur illus-
trius reformata.

616 Ut autem haec tenus dictis major lux
afful-

Prov. 8. 23.